اختلاف مبانی در تعیین اول شهر رمضان ۱۴۴۶

(29:12)

در آخر جلس چند شب پیش، آن آقا فرمودند با این توضیحاتی که دادی در ماه مبارک، دیگر بای شنبه را روزه بگیریم. این جور نتیجه گرفتند. وحال اینکه درست برعکس است. یعنی با توضیحاتی که من عرض کردم، خیلی روشن است که روی آن مبنا، شنبه امسال سی ام شعبان است. مبانی باید محفوظ باشد. بدون دغدغه میتواند شنبه را سوم الشک حساب نکند. اما علی المبنا.

الآن هم اینکه اصرار داشتم روایت ابن راشد را بخوانم، برای این بود. از چیزهای خیلی خوب در مباحثه امسال ما، اقتران ماه جمادی الاولی بود، با آن خصوصیاتی که بحث کردیم. یکی هم ماه مبارک امسال، با خصوصیاتی که امسال دارد. خیلی جالب است. ماه جمادی الاولی به بسیاری از مسائلی که در مانحن فیه مطرح بود مربوط میشد و فایده داشت. یکی هم روایت ابن راشد است که تقریبا ًبا ماه مبارک امسال مثل هم شده است. یعنی روایت ابن راشد با وضعیت هلالی که امسال داریم نزدیک هم است. البته وضعیت امسال ما بهتر است. آن سال سختتر بوده است. زمانیکه روایت ابن راشد هست، سختتر بود. امسال از حدود بعد از حجاز میتوانند با تلسکوپ های معمولی ببینند و بعدش جلو برود. اما آن سالی که ابن راشد میگوید جلوترها هم بدون تلسکوپ دیده میشده. لذا وضعیت آن وقت از امسال سختتر بوده است. ولی نزدیک هم هستند.

ماه مبارک امسال روی معیار ایلوپ به چه صورت است؟ معظم را عرض میکنم. در کل ایران در وقت غروب شب شنبه، حتی با قویترین تلسکوپ ها هم نمیتوانند هلال را ببینند. خب وقتی مبنا این است که تلسکوپ مجزی است اما شب شنبه هم با قویترین تلسکوپ ها هم در کل ایران نمیتوانند ببینند، وقتی نمیتوانند ببینند، چه اول شهری داریم؟! میگویند تو در جمادی الاولی گفتی در قم با قویترین تلسکوپ ها نمیبینند اما همان لحظه غروب ما، از یک جای دیگر با موبایل به ما نشان میدادند و بهراحتی هلال داشتند. ماه مبارک به چه صورت است؟ ماه مبارک درست برعکس است. یعنی این جور است که در کل ایران نه تنها با تلسکوپ قوی هم نمیبینند، بلکه در هیچ نقطهای از دنیا هم در وقت غروب ایران هیچ هلالی قابل رؤیت نیست. یعنی رأس سهمی پشت ایران قرار گرفته است. در ماه جمادی الاولی ما در بالاتر از لایههای سهمی بودیم. چون بالاتر از لایه بودیم اصلا ًبا تلسکوپ هم نمی دیدیم. ولی رأس سهمی جلوتر بود. رأس سهمی از استرالیا شروع میشد. اما این ماه مبارک چرا علی المبنا خاطر جمع هستند؟ بهخاطر اینکه اصلا رأس سهمی شروع نشده است. وقتی در ایران غروب میشود، رأس سهمی که با تلسکوپ دیده میشود، هنوز شروع نشده است. خب پس ما در کل غروب ایران نه خودمان با تلسکوپ و چشم میتوانیم ببینیم و نه در هیچ کجای دنیا در لحظات غروب ما کسی نمیتواند هلال را ببیند. هنوز اهلال هلال نشده است.

شاگرد: منظورتان همان خط غروب که میآید است؟

استاد: بله. آن خط غروب، هیچ کجا رنگی ندارد. اصلاً تلسکوپی آن هم نیست. نه فقط رنگی نیست، بلکه سر سوهنی که با تلسکوپ می‌توانند ببینند عقب‌تر است. به طرف غرب است. بی‌رنگ است. آن وقتی است که دیده نمی‌شود. روی این توضیحاتی که آمدیم، روی آن مبنا در وقت غروب باید یک چیزی داشته باشیم. هنوز که هلالی نشده است. چه نوع دغدغه‌ای می‌ماند که در ایران بگوییم شنبه اول ماه نیست؟

شاگرد: شنبه قبل از زوال چطور می‌شود؟

استاد: خب حالا روی مبانی دیگر بیاییم. مبانی رؤیت قبل از زوال، مبانی اشتراک در شب. طبق مبانی اشتراک شب آن‌ها می‌گویند وقتی در غرب به جایی بروید که می‌بینند، هنوز که صبح ما نشده آن‌ها می‌بینند. بنابراین شنبه اول ماه می‌شود. می‌گوییم خب آن مبانی است که باید بررسی و بحث جدی دارد. اگر مبانی نصف‌النهار واحد حل بشود، مشکلات آن شاید حل بشود. فعلاً روی این فضا خیلی روشن است که شنبه سی ام شعبان است و هیچ مشکلی هم ندارد. چه قائل به اجزاء تلسکوپ باشید و چه نباشید.

شاگرد: این ماه رمضانی که می‌آید، در وقت غروب ما هیچ کجا دیده نمی‌شود اما دو-سه ساعت بعدش چه؟ در جاهای دیگر دیده می‌شود یا نه؟

استاد: تقریباً از پشت ایران، رؤیت با تلسکوپ دیده می‌شود. البته در بعضی از معیارهایی که متخصصین ایرانی آورده‌اند در بخشی از ایران هم ممکن است با تلسکوپ دیده بشود. من معیار یالوپ را فقط برای توضیح عرضم گفتم.

شاگرد: یعنی در عراق دیده می‌شود؟

استاد: با تلسکوپ. همچنین در شامات و مصر و ... . حتی در افریقا هم نمی‌توانند واضح ببینند. درست وسط اقیانوس اطلس اولین جایی است که می‌توانند با چشم عادی خوب ببینند.

شاگرد: جایی که با چشم عادی دیده می‌شود، چقدر فاصله دارد؟

بازبینی #2
ایجاد شده 10 ژانویه 2026 14:48:29 توسط ... .
به روزرسانی شده 11 ژانویه 2026 13:36:23 توسط ... .